

90
20. júlí

16. gr.

Skipstjóri eða formaður ber ábyrgð á greiðslu hafnargjalds og bryggjugjalds, en ef enginn skipstjóri eða formaður er á skipinu, ber eigandi þess ábyrgð á greiðslu gjaldsins. Hafnarsjóður hefir haldsrétt á skipi, unz gjöld eru greidd.

17. gr.

Öll gjöld samkvæmt reglugerð þessari má taka lögtaki.

18. gr.

Enginn, sem hefir bakað sér refsingu eða skaðabótaskyldu fyrir brot á reglugerð þessari, má fara burt úr höfninni, meðan mál hans er óútkljáð, nema hann setji tryggingu, er hafnarnefnd tekur gilda. Sama gildir um skaðabótaskyld skip.

19. gr.

Brot gegn reglugerð þessari varða sektum allt að 400 krónum, nema þyngri refsing liggi við samkvæmt almennum lögum, og skal fara með mál út af slíkum brotum sem almenn lögreglumál.

Sektirnar renna í hafnarsjóð Búðakauptúns.

Reglugerð þessi staðfestist hér með til þess að öðlast gildi 1. ágúst 1938 og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Jafnframt eru úr gildi fallnar 10.—14. gr. hafnarreglugerðar fyrir Búðakauptún í Suður-Múlasýslu frá 20. des. 1931.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 20. júlí 1938.

Skúli Guðmundsson.

Páll Pálmason.

91
20. júlí

LÖGREGLUSAMÞYKKT

fyrir Mýrasýslu.

FYRSTI ÞÁTTUR

Ákvæði, er taka bæði til kauptúna og sveita.

I. KAFLI

Um reglur og velsæmi á almannafæri.

1. gr.

Á almannafæri mega upphot og óspektir ekki eiga sér stað. Ekki mega menn safnast saman á almannafæri svo að til tálma sé fyrir umferðina.

Þegar talað er um almannafæri í samþykkt þessari, er átt við götur, vegi og svæði, sem almenningur fer um, eða ætluð eru til almennings afnota, svo sem leikvelli, torg, bryggjur, bólvirki, svo og um veitingastaði, afgreiðslustaði bifreiða o. þ. h. Um kvikmyndahús og önnur samkomuhús, brýr, skeiðvelli og fjárréttir, gilda ákvæði samþykktar þessarar um almannafæri, eftir því sem við á.

2. gr.

Þegar fjölmenni safnast saman á almannafæri, þar á meðal við dyr kirkna, sölubúða, leikhúsa eða annarra samkomuhúsa eða annarstaðar, þar sem almenningur

kemur saman, skulu menn haga sér eftir þeim fyrirmælum, sem lögreglan setur 91
til þess að varðveita góða reglu.

20. júlí

3. gr.

Á almannafæri má ekki fljúgast á, æpa, blistra, syngja hátt, eða hafa í frammi annan hávaða eða ofsalegt eða móðgandi athæfi, sem raskar allsherjarreglu eða ónáðar vegfarendur eða þá, sem búa í nágrenninu.

4. gr.

Bannað er að hafast að, að óþörfu, nokkuð það, sem raskar næturró manna, og enginn má að ástæðulausu berja á dyr eða glugga, hringja dyrabjöllum eða aðhafast neitt það, sem ónáðar eða móðgar húsbændur.

5. gr.

Á fjölförnum götum og vegum eða þar, sem hætta getur stafað af, má ekki hafa leiki um hönd, ekki gera rennibrautir, renna sér á skautum eða sleðum, eða hafa um hönd aðrar skemmtanir, sem hindra umferðina. Sömuleiðis er bannað að hanga utan á vögnum, sleðum eða bifreiðum, sem eru á ferð um götur eða vegi, eða festa við þá sleða, handvagna eða annað, sem til óþæginda getur orðið.

6. gr.

Ekki má skjóta úr byssu, riffli eða skammbyssu, af boga eða öðrum skotvopnum á eða yfir fjölfarnar götur eða vegi né heldur kveikja í púðri, oliu, benzíni eða öðrum eldfimum efnum eða sprengiefnum, og ekki kasta frá sér steinum, glerbrotum, snjóköggjum, slori, vatni eða öðru, er tjóni getur valdið eða óþægindum þeim, er um fara. Nauðsynlegar sprengingar við götur, torg eða á almannafæri má aðeins gera með leyfi lögreglustjóra, og skal ætíð, þegar sótt er um leyfi til slíks, tilgreina hver framkvæmi verkið, og ber bæði verkstjóri og sá, sem verkið er unnið fyrir, ábyrgð á að allrar varúðar sé gætt. Sprengiefni og önnur slík eldfim efni má hvorki geyma í íbúðarhúsum né annarstaðar, þar sem hætta stafar af.

7. gr.

Enginn má ganga dulklæddur á almannafæri, nema hann sé á leið af eða á grímdansleik eða álfadans. Ekki heldur í búningi, sem misbýður velsæmi eða raskar almenningi reglu. Einnig er bannað að hafa í frammi hneykslanlegt athæfi á almannafæri, svo sem með ósæmilegum orðum eða láthragði, með því að fletta sig klæðum eða gera þarfir sínar á hneykslanlegan hátt.

8. gr.

Drukknun mönnum, sem finnast ósjálfbjarga eða eru með óspektir á almannafæri, skal ráðstafa á tryggilegan hátt, þar til þeir eru komnir til sjálfs sín aftur. Þeim mönnum, sem sökum ölaðis hafa í frammi hávaða eða ósæmilegt athæfi eða láthragð á almannafæri, skal ráðstafa á sama hátt, þar til þeir koma til sjálfs sín aftur, og skulu þeir þá ennfremur sæta sektum eftir samþykkt þessari fyrir röskun á allsherjar friði og reglu, er þeir kunna að hafa valdið með drykkjuskap sínum og ólátum.

9. gr.

Enginn má baða sig eða synda nakinn á opinberum baðstöðum eða í sundlaugum fyrir almenning, við bryggjur kaupþingsins eða annarstaðar svo nærri landi eða skipum á höfninni, að hneyksli valdi.

91

20. júlí

10. gr.

Hver sá, sem staddur er á almannafæri, er skyldur að segja til nafns síns og heimilis, ef lögreglan krefst þess.

11. gr.

Almenningi er skylt að hlýða öllum skipunum lögregluvaldsins. Ef nauðsyn ber til, getur lögregluvaldið krafði sér til aðstoðar hvern fulltíða karlmann, sem viðstaddur er, til þess að afstýra óreglu eða óspektum á almannafæri, en heimtingu eiga slíkir menn á fullum bótum úr hreppsjóði fyrir tjón, er þeir kunna að bíða við það á fatnaði eða limum, en hreppsjóður á aðgang að hinum seka.

II. KAFLI

Ákvarðanir til að afstýra tálmunum og hættum fyrir umferðina.

12. gr.

Enginn má, án leyfis hlutaðeigandi umráðamanns, láta fyrirberast í umgirtu svæði eða öðrum stöðum, þar sem gengið er inn í hús eða garða, né fara inn í hús manna í óleyfi.

13. gr.

Hlaðna byssu má ekki bera á götum eða vegum. Byssu skal ávallt bera þannig, að opið viti upp. Gaddhrifur, ljái og aðra slíka hluti, sem tjón getur hlotið af, má eigi flytja eftir götum eða vegum, nema svo sé um búð, að engin hætta geti stafað af.

14. gr.

Á alfaravegi má ekki leggja eða setja neitt það, er tálmar umferðina, frekar en nauðsynlegt er vegna vöruflutninga og skal þess ætíð gætt, að það geri sem minnstan farartálma. Að flutningi loknum skal vandlega hreinsa svæðið, sem notað var. Bifreiðar, vagnar, hjólbörur og sleðar mega ekki standa á götum eða vegum lengur en nauðsynlegt er til að fylla þá eða tæma, og aldrei mega þeir standa á gangstéttum. Hreppsnefnd ákveður, í samráði við lögreglustjóra, hvar á götum eða torgum vagnar eða bifreiðar megi standa og setur sérstakar reglur þar að lútandi.

15. gr.

Á alfaravegi má ekki vinna neina vinnu, sem tálmar umferð manna eða gerir hana hættulega, svo sem höggva eða sprengja grjót, telgja tré, járna hesta eða því um líkt, nema leyfi lögreglustjóri komi til.

16. gr.

Enginn má gera skurði í götur eða torg kaupsinsins eða alfaravegi hvar sem er, nema hann hafi til þess leyfi hlutaðeigandi stjórnarvalds. Fáist slíkt leyfi, skal verkið unnið þannig, að sem minnstur farartálmi sé að, og ætíð megi gæta þess, að vegfarendur séu aðvaraðir um farartálmanir, með nægilega greinilegum ljósum, frá því að fer að skyggja að kveldi og þar til albjart er orðið að morgni. Að öðru leyti gerir hlutaðeigandi stjórnarvald og lögreglustjóri þær ráðstafanir, er þurfa þykir til þess að afstýra hættu fyrir vegfarendur. Ef slíkt verk dragast úr hófi fram, getur hlutaðeigandi hreppsnefnd eða lögreglustjóri eða bæði í sameiningu, látið ljúka verkinu og sett götur, torg eða vegi í samt lag aftur á kostnað þess, er verkið átti að framkvæma.

17. gr.

Nú er hús svo hrörlegt, að hætt er við að það hrynji, eða einhver hluti þess, og getur lögreglustjóri þá bannað að nota húsið og lagt fyrir eigandann að rífa það,

eða endurbæta það svo sem þörf gerist til þess að afstýra hættu, innan tiltekins 91
tíma. Ennfremur getur lögreglustjóri á kostnað eigandans, gert aðrar ráðstafanir, 20. júlí
sem hann telur nauðsynlegar til þess að afstýra hættu fyrir vegfarendur og aðra.
Ákvæði þetta nær einnig til þess, þegar steinvegg, trévegg eða annari girðingu
liggur við falli eða hruni.

18. gr.

Áhöld, sem notuð eru til að hefja upp eða renna niður vörum eða öðru við
bryggjur eða hús, sem liggja við alfaraveg, skulu vera nægilega traust, og þeir, sem
þau nota, skulu vera áreiðanlegir menn. Lausir stigar mega ekki standa við hús-
veggi eða önnur mannvirki við alfaravegi, eftir að dimmt er orðið. Brot gegn ákvæð-
um þessarar greinar eða fyrirskipunum lögreglunnar, hér að lútandi, eru á ábyrgð
þess, sem verkið vinnur eða annast, eða ef hann er ekki tilgreindur, þá ábyrgð eig-
anda eða umráðamanns.

19. gr.

Hvarvetna, þar sem girðingahlið eru á vegum, götum eða stígum, er liggja heim
að byggðum býlum, er bannað að hafa yfir þeim þverslár eða strengi, nema svo sé
hátt undir, að öruggt sé, að ríðandi maður reki sig ekki upp undir. Er það á ábyrgð
landseta að þessa sé gætt. Um girðingarhlið á vegum og girðingar meðfram vegum,
skal að öðru leyti fara samkvæmt ákvæðum gildandi vegalaga.

III. KAFLI

Umferð um vegi.

20. gr.

Allir, sem fara um vegi, hvort heldur eru gangandi, ríðandi, á vagni, í bifreið,
á hjólum eða öðrum farkosti, skulu, þá er þeir mæta einhverjum, eða einhver vill
komast fram fyrir þá, halda sér, gripum sínum og farartækjum á vinstri helmingi
akbrautarinnar eingöngu og svo nærri götubrún eða gangstéttarbrún sem auðið er.
Sá, sem vill komast fram fyrir vegfarendur, skal víkja til hægri handar, þó ekki
meira en nauðsyn krefur. Við vegamót skal, ef þörf gerist, sá bíða, sem hefir farar-
tæki á vinstri hönd. Þeir, sem fara um gangstéttir, skulu jafnan víkja til vinstri
handar, en eru þó ekki skyldir til að víkja út á akbraut, sé hún til vinstri handar.

21. gr.

Þeir, sem ríða eða aka á almannafæri, skulu gæta allrar varúðar. Vagnar eða
sleðar með hesti fyrir mega aldrei standa á almannafæri, nema ökumaður eða ann-
ar vel hæfur maður gæti hestsins.

22. gr.

Það er með öllu bannað að ríða, beita fyrir vagn eða flytja farangur á höltum
eða meiddum hestum, horuðum eða, sem af öðrum ástæðum eru svo illa á sig komnir,
að ekki hafa fullan þrótt.

23. gr.

Ríðandi mönnum, lestamönnum og öðrum, er farangur flytja á áburðarhestum,
er skylt að víkja úr vegi, og jafnvel út af götum eða vegum fyrir vögnum, er þeir
mæta, ef vagninn kemst ekki leiðar sinnar að öðrum kosti.

24. gr.

Það er bannað að ríða eða aka á móti skruðgöngum og líkfylgdum eða fram hjá
þeim. Skal víkja úr vegi fyrir þeim, ef unnt er, eða nema staðar, meðan þær fara
fram hjá.

91

20. júlí

Slökkviliðið er undanskilið ákvæðum þessarar samþykktar um vagna. Allir eru skyldir að víkja úr vegi fyrir því svo fljótt sem auðið er. Sama gildir um sjúkra-
vagna.

25. gr.

26. gr.

Lögreglustjóri getur takmarkað eða bannað umferð bifreiða á vegum og einstök-
um götum kaupsinsins, ef slík umferð ályzt hættuleg, eða til sérstakra óþæginda fyrir
umferð og á vorin, meðan klaka leysir úr jörðu.

27. gr.

Um gerð bifreiða fer eftir lögum um notkun bifreiða, nr. 70 8. sept. 1931, reglu-
gerð nr. 132 28. des. 1936 og reglugerð frá 24. júní 1937 eða þeim lögum og reglu-
gerðum, er síðar kunna að verða settar þar að lútandi.

Ljós skal jafnan tendra á bifreiðum, þegar skyggja tekur og ávallt hafa þau
tendruð, er þær eru á ferð, frá því birtu bregður að kvöldi og þangað til albjart er
orðið að morgni.

Lögreglustjóri ákveður nánar um ljósnotkun bifreiða ef þurfa þykir.

28. gr.

Ef bifreið mætir vögnum á stað, þar sem hvorugir komast fram hjá öðrum, skal
bifreiðin aka til baka og nema staðar þar til hinir komast fram hjá henni.

29. gr.

Bifreiðarstjóri skal gefa hljóðmerki með horni sínu í tæka tíð, þegar hætt er við
árekstri, og ávallt áður en farið er fyrir götuhorn eða yfir gatnamót, og er hann
ekur bifreiðinni aftur á bak. Hætta skal hann að gefa hljóðmerki, ef hestar hræð-
ast eða verða óróir, og ekki má hann gefa hljóðmerki um leið og bifreiðin fer fram
hjá hestum. Bifreiðastjórar skulu gæta þess, einkum að næturlagi, að gera eigi há-
vaða um nauðsyn fram með hljóðmerkjum. Þeir bera ábyrgð á því, að farþegar í
vögnum þeirra hafi ekki um hönd söng eða hávaða, er raski næturró manna.

30. gr.

Ef bifreiðarstjóri verður þess var, að laus hross eða annar búpeningur eru á
vegi þeim, er hann ekur um, skal hann hægja á bifreiðinni og eigi aka hraðar en á
20 km. hraða þar til hann er kominn fram hjá. Ef gripirnir hlaupa á undan bifreið-
inni eftir veginum, má bifreiðin ekki aka á eftir þeim með meiri hraða en 15 km.
og eigi lengri leið en hálfan kílómetra í einu.

31. gr.

Þegar bifreið mætir fjárrekstri á vegi, skal bifreiðarstjóri stöðva bifreiðina, með-
an reksturinn er rekinn fram hjá. Komi bifreið á eftir fjárrekstri á vegi, skal bifreið-
arstjóri gera rekstrarmönnum aðvart um, að hann óski að komast fram hjá rekstrin-
um, og er reksrarmönnum þá skylt að víkja rekstrinum til hliðar á veginum, svo
bifreiðin geti komizt fram hjá.

32. gr.

Að öðru leyti skal fara eftir ákvæðum bifreiðalaganna og reglugerðum þeim,
sem settar eru eða settar verða, samkvæmt þeim lögum um notkun bifreiða.

33. gr.

Á hverju reiðhjólí, sem notað er, skal vera bjalla, sem gefur hvelld hljóð, og
skulu hjólreiðamenn láta til hennar heyra, ef hætt er við árekstri og ætíð áður en
þeir fara fyrir húsdýr, horn eða gatnamót.

Skýlt er hjólreiðamönnum að hafa ljósker, er snúi fram á reiðhjólunum, og lýsi fram undan sér, og hafa þau tendruð, er þeir eru á ferð, frá því skyggja tekur að kveldi og þar til hjart er orðið að morgni. 91 20. júlí

Þar sem gæta þarf sérstakrar varúðar, má aldrei aka hraðara en svo, að stöðva megi hjólin þegar í stað. Á hjólum mega aldrei vera fleiri menn en hjólin eru gerð fyrir. Skýlt er hjólreiðamanni að nema staðar, ef reið hans veldur því, að hestur fælist eða gerist órór. Ef slys vill til, sem stafar af, eða stendur í sambandi við notkun hjóla, skal hjólreiðamaður þegar nema staðar, skýra frá nafni sínu og heimilisfangi, ef þess er krafizt, og hjálpa þeim, sem slasast hefir, ef þörf gerist. Hjólreiðamaður skal þegar nema staðar, ef lögreglan gefur honum merki um það. Eigandi hjóla ber ábyrgð á brotum á samþykkt þessari, ef hann lánar þeim, sem er yngri en 14 ára.

IV. KAFLI

Almenn ákvæði um fjallskil og ágang búpenings.

34. gr.

Um rekstur búpenings til afrétta, hirðingu hans og fjallskil, fer eftir ákvæðum fjallskilareglugerðar fyrir Mýrasýslu nr. 60 2. júní 1921, eins og þau nú eru eða síðar kynnu að verða.

Að öðru leyti eru allir skyldir að gæta svo sauðfénaðar síns, geitpenings, hrossa og annara gripa og alifugla, að ekki gangi og valdi skemmdum á varplöndum, engjum, túnnum, ökrum og matjurtagörðum annara. Bæti eigandi eða umráðamaður peningsins skaðann, ásamt áföllnum kostnaði, eftir því hvort eignar- eða leigupeningur hefir valdið honum. Um ákvörðun skaðabóta skal fara eftir mati úttekta-manna nema öðruvísi sé ákveðið í fjallskilareglugerðinni eða lögum.

Hundar, sem ráðast á menn eða elta skepnur út um hagann, eru réttdræpir, hvar sem þeir sjást úti. Flækingshunda, sem ekki eru í eign eða umsjá neins manns, getur lögreglan látið handsama og auglýsa. Gefi enginn sig fram innan þriggja sólarhringa og borgi áfallinn kostnað, skal lóga slíkum hundum, ef enginn vill hirða þá.

V. KAFLI

Um friðun almenningseigna o. fl.

35. gr.

Enginn má skemma, lýta eða óhreinka, né á annan hátt spilla almenningseignum, hvort heldur eru vegir, vatnsból, vatnsveitumannvirki, byggingar, rafáhöld, rafþræðir, ljósker, bryggjur, bryggjuáhöld, símar, brunaboðar, björgunartæki eða annað, sem ætlað er til almennings nota. Sama gildir um viðvarpsútbúnað einstakra manna.

36. gr.

Enginn má rita, rispa, tjarga, teikna né mála á hús manna eða girðingar, neitt það, sem hneyksli getur valdið, skemmdum eða óprýði. Enginn má heldur skemma girðingar þær, er standa um afgirta garða, reiti, tún eða önnur mannvirki. Það er bannað að klifra yfir þær eða fara í gegnum þær, nema með leyfi eiganda eða umráðamanns. Enginn má á nokkurn hátt vísvitandi spilla nokkrum eignum sýslubúa. Komi slíkt fyrir, skal sá er veldur, bæta fullum bótum þann skaða, sem hann gerir.

37. gr.

Enginn má skemma, troða eða spilla á annan hátt ræktuðum blettum, túnnum, engjum, matjurtagörðum eða skrudgörðum manna, hvort sem girt er eða ógirt. Ekki

91 má heldur skemma plöntur, né á nokkurn hátt spilla neinu í grafreitum eða saurga þá á nokkurn hátt. Girðingum má ekki spilla, né skilja eftir opin hlið, sem lokað verður.

38. gr.

Enginn óviðkomandi maður má hagnýta eða tileinka sér neinar nytjar, svo sem beit, berjatöku, egg, veiði, fugla, fiska eða annað, án leyfis landráðanda.

Þó mega ferðamenn hagnýta sér hagabeit og berjatöku til neyzlu á staðnum um stundarsakir, meðan á áning eða hvíld stendur.

39. gr.

Öllum er skylt að ganga vel og þrifalega um áningarstaði sína og tjaldstæði, eða þar, sem þeir á annan hátt koma saman á viðavangi, hvar sem er innan sýslunnar. Ber að ræsta vandlega slíka staði af öllum óhroða og rusli, svo sem dósum, flöskum, bréfum og matarleyfum og öðru þvilíku, áður en staðurinn er yfirgefinn, og hylja ruslið í gróf eða gjótu eða flytja það burt.

Flöskur má aldrei brjóta á viðavangi. Bannað er að eyða eða spilla gróðri með lyng- eða hrísrifi eða á annan hátt.

40. gr.

Hreppsnefnd ákveður hvar festa skuli upp auglýsingar frá yfirvöldum og öðrum stjórnarvöldum, og skal hún á kostnað sveitarsjóðs útvega í því skyni spjöld, svo mörg sem þurfa þykir.

Auglýsingar um sjónleiki, sýningar, samsöngva og aðrar skemmtanir, sem leyft er að halda, svo og aðrar auglýsingar, má festa upp hvar sem er með samþykki hlutaðeigandi húsráðanda.

41. gr.

Uppfestar auglýsingar skulu hlutaðeigendur taka niður, þegar þær hafa fullnægt tilgangi sínum. Löglega uppfestar auglýsingar má enginn rífa niður, rissa eða skrifa neitt á þær þeim óviðkomandi, óhreinka eða gera ólæsilegar á annan hátt.

VI. KAFLI

Um veitingastaði, samkomuhús og skemmtanir.

42. gr.

Allir staðir, þar sem höfð er á hendi almenn veitingasala matar og drykkjar og gististaðir fyrir almenning, skulu háðir sérstöku eftirliti lögreglustjóra og skal lögreglunni heimill umgangur um húsakynni þau, sem notuð eru í sambandi við veitingarnar.

Á öllum gistihúsum skal haldin nákvæm gestaskrá.

43. gr.

Hverjum sem hefir veitingasölu, hverju nafni sem nefnist, er skylt að gera allt, sem í hans valdi stendur til að afstýra því, að nokkuð það fari fram í húsi hans, sem kemur í bága við velsæmi og góða reglu.

44. gr.

Á veitingastað má enginn sýna af sér ofsalegt athæfi eða látbragð, hávaða eða nokkra ósæmilega hegðun eða hafa áhættuspil um hönd.

45. gr.

91

20. júlí

Allir almennir veitingastaðir og samkomustaðir skulu vera lokaðir frá kl. 11½ að kvöldi til kl. 6 að morgni, og allir gestir, sem ekki eiga náttstað þar, skulu hafa farið út ekki síðar en ½ stundu eftir að lokað er. Þó má selja ferðamönnum greiða á hvaða tíma sem er. Heimilt er félögum að halda þar samkvæmi, dansleiki og aðrar skemmtanir, sem ekki eru bundnar við neinn sérstakan lokunartíma, ef ekki taka þátt í þeim aðrir en félagsmenn og gestir þeirra. Sama gildir um brúðkaup og samseti einstakra tiltekinna manna.

46. gr.

Við hvert veitingahús eða almenn samkomuhús skal eigandinn láta gera náðhús og salerni, sem gestum er heimill aðgangur að. Skal veitingamaður eða húsráðandi sjá um, að því sé ávallt haldið vel hreinu.

47. gr.

Vilji nokkur halda almenna samkomu, svo sem dansskemmtun, sjónleiki, söngskemmtun, íþróttasýningu, myndasýninga o. s. frv., er almenningi sé boðið til eða seldur aðgangur að, eða til að hafa veitingar á staðnum, skal hann til þess leita leyfis lögreglunnar. Lögreglustjóri veitir slík leyfi. Þó getur hann falið hreppstjórum að veita leyfin hverjum í sínum hreppi.

Leyfishafa skal skylt að hlýða þeim fyrirmælum, sem lögregluvaldið setur til þess að varðveita góða reglu, velsæmi og hreinlæti. Honum er skylt að hlýða fyrirmælum heilbrigðisnefndar um ræsting og hreinlæti í húsrúminu, enda skal það ávallt nýræst, er samkoman byrjar, og nægileg hrákaílát til staðar.

Lögreglustjóri eða hreppstjóri getur krafizt þess, að þeir, er fá leyfi til að halda samkomur, hafi á sinn kostnað tryggt sér menn, er hreppstjóra geti verið til aðstoðar við eftirlit allan samkomutímann.

Fari nokkuð það fram, er brýtur í bág við reglu og velsæmi, er lögregluvaldinu heimilt að láta slíta samkomunni.

Almennar útisamkomur eru sömu reglum háðar, að svo miklu leyti, sem því verður við komið.

48. gr.

Sérhverjum, er sjúkling hefir á heimili sínu, er heimilt að fá bannað, að almennar samkomur, sem háreysti geta valdið, séu haldnar svo nærri húsi hans, að hætta geti stafað af fyrir ónæði.

49. gr.

Föst kvikmyndahús má ekki starfrækja í sýslunni nema með leyfi hlutaðeigandi hreppsnefndar og lögreglustjóra, og með þeim skilyrðum, að því er útbúnað og loftrými snertir, sem hún tiltekur. Hreppsnefnd ákveður hve mikið gjald skuli greiða í sveitarsjóð fyrir leyfið, annað hvort árlega eða fyrir hverja sýningu.

Lögreglustjóri getur veitt leyfi til að halda einstakar kvikmyndasýningar, og ákveður hann þá gjaldið í sveitarsjóð.

50. gr.

Ef sýndar eru myndir, sem að dómi lögreglustjóra eru siðspillandi, hvort sem það eru skuggamyndir eða kvikmyndir, getur lögreglustjóri bannað að sýna þær. Barnaverndarnefnd getur og bannað, ef henni sýnist ástæða til, að láta börn horfa á myndir, sem geta haft vond áhrif á þau.

91
20. júlí

VII. KAFLI

Almenn ákvæði um hreinlæti og þrifnað.

51. gr.

Enginn má saurga eða á nokkurn hátt spilla neyzluvatni manna, hvort heldur er rennandi vatn í ám, lækjum eða lindum eða vatnsleiðslum eða í þróm eða brunnum.

Vatnsból skulu vel varin fyrir öllum óþrifnaði, og þess stranglega gætt, að skolpi eða öðru, er óþrifnaði veldur, sé eigi hellt þann veg, að runnið geti að þeim.

Fataþvottur eða önnur skarnhreinsun má ekki eiga sér stað svo nálægt brunnum að nokkur hætta sé á, að neyzluvatn saurgist af.

52. gr.

Stampa, opnar tunnur, föt eða önnur ílát með lifur, grút eða slori eða því um líku, má ekki láta standa á almannafæri, né hafa nokkuð laust eða í ílátum, sem ódaun leggur af eða óþrifnaði veldur.

Safngryfjur og forir skulu vera þaktar, svo engan ódaun leggi af þeim og svo vel umgirtar, að engin hætta geti af stafað fyrir menn eða skepnur.

Skylt er að hafa salerni við hvert íbúðarhús innan kaupsinsins og á hverju býli í sveitum, ennfremur skal skylt að hafa þvaghús við hvert samkomuhús.

53. gr.

Bannað er að hella skolpi, sem fiskur eða annað hefir verið þvegið úr, á götu eða almannafæri, ekki má heldur hella þar eða skilja eftir neitt það, er óþrifnaði veldur.

For, slor og annað þvílíkt skal jafnan flytja í heldum ílátum eða vögnum um götur og alfaravegi, og skal sá, er á, eða sá, sem flytur, hreinsa upp, ef niður á götuna fer.

54. gr.

Skepnur má ekki slátra á eða við götu eða á almannafæri yfirleitt, heldur skal það gert að húsabaki eða innan girðingar, og skal þess vandlega gætt, að skepnur sjái ekki blóðvöllinn, og að hann sé hreinsaður undir eins að slátrun lokinni.

Bannað er að láta hunda komast á blóðvöll, þegar slátrað er sauðfénaði. Brot gegn banni þessu er á ábyrgð hlutaðeigandi hús- eða landráðanda.

55. gr.

Við hvert slátruhús skulu vera nægilega mörg ílát undir innanmeið og þannig fyrir komið, að öruggt sé, að hundar nái ekki að éta úr þeim. Við heimaslátrun skal hafa á blóðvöllinum ílát með loki undir sulli og innanmeið. Að lokinni hverri slátrun skal annað hvort brenna þessi sollnu líffæri eða grafa þau, minnst fullan metra í jörðu niður. Annars skulu slátruhússtjórar og aðrir, sem við slátrun fást, fara eftir fyrirskipunum héraðslækna og reglum þeim, er þeir kunna að setja um þessi efni.

56. gr.

Heilbrigðisnefndir hafa hver í sínum hreppi eftirlit með öllu því, sem að almennum þrifnaði lýtur. Fer um þetta efni eftir þeim heilbrigðissamþykktum, sem nú gilda fyrir einstaka hreppa sýslunnar, eða þeim heilbrigðissamþykktum, er síðar kunna að verða settar fyrir hreppa sýslunnar.

ANNAR ÞÁTTUR

91

20. júlí

Viðaukaákvæði, er taka til Borgarneskauptúns.

VIII. KAFLI

Sérakvarðanir um umferðina innan kauptúnsins.

57. gr.

Stéttir meðfram götum skulu eingöngu ætlaðar gangandi mönnum. Þeir, sem fara um gangstéttir eða götur, skulu jafnan víkja til vinstri handar, en eru þó ekki skyldir til að víkja af gangstétt á akbraut, þó hún sé til vinstri. Við krossgötur skal, ef þörf gerist, sá biða, sem er til vinstri handar.

58. gr.

Eigi má fleygja glerbrotum, steinum, nögllum, hálmi, ávaxtahýði, pappírsrusli eða öðru þess konar á almannafæri eða í opin göturæsi, né heldur skvetta þar skólpi eða öðru, er valdið getur hættu eða óþægindum fyrir vegfarendur.

Bannað er að hrista gólfábreiður, viðra sængurföt eða hengja þvott eða annað til þerris á götu, torg eða almannafæri.

59. gr.

Þegar hús eru byggð að nýju, eða eldri hús rifin og byggð upp að nokkru eða öllu leyti, skal eigandanum, ef húsið liggur við götu eða svæði, sem almenningur fer um, skylt að skýra lögreglustjóra frá, áður en verkið byrjar, og sanna fyrir honum heimild sína til verksins. Hann skal haga sér eftir þeim fyrirmælum, sem lögreglustjóri setur til að afstýra hættu, farartálma eða óþægindum fyrir vegfarendur. Verkfæri og verkefni má ekki leggja frá sér á almannafæri, nema þar sem lögreglustjóri leyfir, og má ekki liggja þar lengur en nauðsyn krefur. Mold, möl, leyfar af verkefni og annað, sem af byggingunni stafar, skal eigandinn færa burtu, þegar húsgerðinni er svo langt komið eða verki því, sem unnið er að, að því verði við komið.

Nú brennur hús eða mannvirki, eða það er flutt í burtu, án þess að annað sé gert í staðinn, og er þá eiganda eða umboðsmanni hans, skylt að ganga svo frá rústunum, að ekki stafi hætta, óþrifnaður eða óprýði af.

60. gr.

Palla, stoðir og annan útbúnað við húsasmíðar eða önnur mannvirki, eða viðgerðir á þeim, skal gera nægilega traust. Heimilt er lögreglunni að gera ráðstafanir hér að lútandi. Lausir stigar, sem notaðir eru við aðgerðir á húsum, málun, gluggaþvott eða þess konar, skulu vera nægilega traustir.

61. gr.

Nú gengur kjallaragangrið út að stétt eða götu og lengra fram en húshlið, og skal þá vera traust handrið beggja megin við það. Auk þess getur lögreglustjóri krafist, að kjallaraopið sé byrgt með hlemm eða hlera, frá því að dimmir að kvöldi, þar til birtir að morgni. Í kring um birtugrófir við stétt eða götu, skal setja handrið úr járn eða öðrum málmi, eða nægilega sterkar járngrindur yfir, jafnhátt stéttinni eða götunni. Handrið samkvæmt þessari grein, mega ekki vera lægri en 60 cm.

62. gr.

Bannað er að hafa þakjárn, eða parta af þakjárn, laust úti, og hafa eigendur ábyrgð á, að slíkt ekki fjúki öðrum til tjóns eða meiðsla. Sama gildir og um spítনারুsl og annað þess háttar, sem meiðslum eða skemmdum getur valdið, ef fýkur.

91

20. júlí

Báta, eða aðra slika hluti, sem tálmað geta umferðinni, má aldrei setja á vegi, stræti eða annan alfaraveg eða svo nærri, að nokkur hluti þess gangi inn á veginn eða yfir hann, og getur hreppsnefnd og lögreglustjóri, eða hvort um sig, látið færa slíka muni burtu á kostnað umráðamanns, ef hann ekki gerir það sjálfur, eftir að hafa verið aðvaraður.

63. gr.

64. gr.

Í fjörunni má ekki skilja eftir eða kasta seglfestu, grjóti eða neinu öðru, er tjóni getur valdið skipum eða bátum, eða á nokkurn hátt hindrað umferð.

IX. KAFLI

Um umferð á götum kaupsinsins.

65. gr.

Það er stranglega bannað að ríða hraðar en hægt brokk á götum kaupsinsins.

66. gr.

Lausa hesta skal jafnan reka hægt og gætilega um götur kaupsinsins, og aldrei má siga hundum á skepnur nærri götu.

Með áburðarhesta má ekki hafa lengri viðdvöl á götunni en nauðsynlegt er til að taka ofan af þeim eða láta upp klyfjar.

Hestar í kaupsíninu, ef þeir eru þar staddir, skulu ávallt hýstir um nætur á vetrum.

67. gr.

Með vagna og hesta skal fara svo nærri vegbrún eða gangstétt til vinstri handar sem auðið er. Um götuhorn skal ekið í kröppum boga, ef snúið er til vinstri handar, en í löngum boga, ef snúið er til hægri. Á götuhornum og gatnamótum er bannað að aka fram fyrir vagn eða hest, sem á undan fer. Sömuleiðis er bannað að nema staðar með hest eða vagn á gatnamótum eða fast við þau, eða nema staðar þar, sem hestur eða vagn heldur kyrru fyrir beint á móti, hinu megin á götunni.

68. gr.

Á almannafæri má ekki taka beizli af hesti, sem beitt er fyrir vagn eða annað ökutæki. Láti nokkur hest standa fyrir hlöðnum sleða, vagni eða undir klyfjum, lengur en brýn nauðsyn krefur, getur lögreglan látið taka hest frá vagni og undan klyfjum, og komið þeim til varðveislu á kostnað þess, er flutningnum stýrir.

Hesta má aldrei binda úti við í kaupsíninu, né láta þá standa í réttum í köldu veðri, eða óhæfilega lengi að dómi lögreglunnar, þó að gott sé veður. Getur lögreglan tekið slíka hesta til varðveislu á kostnað umráðamanns.

Ferðamenn með hesta, sem viðdvöl hafa í kaupsíninu, skulu tafarlaust koma hestum sínum í hús eða haga, eftir tilvísun lögreglunnar, nema þeir hafi leyfi til að geyma þá á afgirtum túnlóðum einstakra manna.

X. KAFLI

Um skepnuhald o. fl. í Borgarneshreppi.

69. gr.

Hæns eða aðra alifugla má ekki hafa nema þeir séu í afgirtu svæði eða tryggri vörzlu, svo að þeir geti ekki gert öðrum óskunda.

70. gr.

91

20. júlí

Það er á ábyrgð eigenda, að sauðfé, geitfé eða aðrir gripir þeirra geri engan óskunda eða skaða í kaптúninu eða grennd þess, hvorki skemmi neitt eða fari inn í afgirt svæði, tún, matjurtagarða, skruðgarða eða truflí svefnfrið manna með hávaða, enda getur sá, sem fyrir ágangi verður, handsamað slíka gripi til bráðabirgða, en þá skal hann undir eins skýra lögreglustjóra frá því og öðrum málavöxtum. Sérstaklega ber að hafa strangt eftirlit með þessu frá 20. maí til 20. september árlega. Á þeim tíma má búfénaður ekki ganga laus í kaптúninu, eða um það, nema maður fylgi til að gæta hans, eða hann sé í öruggri vörzlu.

Eftir almennan rúningstíma að vorinu má ekki láta sauðfé eða hross ganga laus innan heimalands kaптúnsins. Ef út af þessu er brugðið, varðar það eigandann sektum, og enn fremur ber honum að greiða allan kostnað við handsömun og varðveislu fénaðarins. Selja má fénaðinn til lúkningar þessum kostnaði, ef eigandi greiðir hann ekki.

71. gr.

Enginn má láta hesta sína ganga lausa um götur bæjarins. Lausa hesta á flækningi um götuna ber lögreglunni að handsama og ráðstafa á kostnað eiganda.

72. gr.

Naut, sem farið er með um göturnar, skulu ætíð leidd nægilega traustu bandi, og minnsta kosti tveir menn fylgi hverju nauti ársögömlu eða eldra. Ekki mega naut standa úti á götu eða stræti gæzlulaus. Naut hálfis árs og eldri mega alls ekki ganga saman við kýr kaптúnsins.

73. gr.

Enginn maður má siga hundum á annan, eða láta fyrirfarast að aftra því, þegar hann verður var við, að hundur ræðst á mann, ef honum er það unnt, án þess að stofna sér í háska. — Hundar, sem ráðast á menn, eða elta skepnur út um hagann, eru réttdrápir, hvar sem þeir sjást úti. Hundar mega ekki vera lausir um nætur, svo nokkru ónæði valdi íbúum kaптúnsins. — Flækingshunda, sem ekki eru í eign eða umsjá neins manns, getur lögreglan látið handsama og auglýsa. Gefi enginn sig fram innan þriggja sólarhringa og borgi áfallinn kostnað, skal lóga slíkum hundum, ef enginn vill taka þá að sér.

74. gr.

Skýlt er hreppsnefnd að láta rannsaka einu sinni á ári, hvað margir hundar eru í kaптúninu, og skal hún ákveða, hverjir skulu taldir nauðsynja hundar. Einnig er þeim skýlt að hafa eftirlit með því, að hundaeigendur komi hundum sínum til lækninga á hausti hverju, samkvæmt því, sem mælt er fyrir í reglugerð um lækningu hunda af bandormum.

75. gr.

Skýlt er öllum að hlýða fyrirmælum hreppsnefndar um hagbeit í landi kaптúnsins, bæði hvernig hagbeit skuli hagað og gjöldum fyrir hana. Á slíkum gjöldum er lögtaksréttur.

76. gr.

Um sauðfjárrekstra og hrossarekstra, sem koma til kaптúnsins til útflutnings eða til slátrunar, gerir lögreglustjóri þær fyrirskipanir, sem nauðsynlegar þykja, til að afstýra farartálma eða hættu fyrir börn og aðra vegfarendur.

XI. KAFLI

Um mannvirki og lóðir í Borgarneskaupþúni.

77. gr.

Enginn má byggja á landi hreppsins neinskonar hús, hvorki til íbúðar, atvinnu, geymslu eða fyrir skepnur, hvorki á lóðum einstakra manna, hvort sem lóðarhafi sjálfur vill byggja eða annar, né á leigðum lóðum, nema með leyfi byggingarnefndar og eftir fyrirætlum hennar. Sama gildir um fiskreiti, girðingar eða önnur mannvirki.

Mannvirki við höfnina má enginn gera nema eftir tillögum hafnarnefndar og með leyfi hreppsnefndar.

XII. KAFLI

Um eftirlit með börnum í kaupþúninu.

78. gr.

Foreldrum og öðrum hlutaðeigendum er skytt að annast um, að tilhlýðilegt eftirlit sé haft með óstálpuðum börnum, sem eru á þeirra vegum, þegar þau eru á almannafæri.

Börn yngri en 12 ára mega ekki vera á almannafæri síðar en kl. 9 á kvöldin á tímabilinu frá 1. okt. til 1. marz, ekki seinna en kl. 10 frá 1. marz til 30. apríl og ekki seinna en kl. 11 frá 1. maí til 30. sept., nema þau séu í fylgd með fullorðnum.

Lögreglan getur bannað börnum, sem ekki ganga þar til vinnu, né eiga erindi, að vera á bryggjum kaupþúnsins.

Á dansleikjum mega börn innan 13 ára ekki vera lengur en til kl. 12 að kveldi.

XIII. KAFLI

Um almennt hreinlæti í Borgarneskaupþúni.

79. gr.

Á almannafæri má ekki kasta hræjum, slógi, ösku, sorpi, skólpi eða öðrum óhreinindum. Allt slíkt, svo sem innfyli úr skepnum, sem eigi eru notuð, skal láta í gryfjur þær, sem mykja og annar áburður er látinn í.

Skyldur er hvar húsráðandi, við götur bæjarins, að sjá um, að haldið sé hreinum portum og annarri óbyggðri lóð kringum hús hans. Enginn má fleygja sorpi eða öðrum óhreinindum inn á lóð annars manns, eða orsaka að slíkt berist á lóðina.

Hey, mó eða áburð eða annað þesskonar, sem slæðist eða hrynur af flutningi á göturnar, skal sá, er flutningnum ræður, skyldur að hreinsa samdægurs.

Nú eru settar safngryfjur eða safnkassar á ýmsum stöðum í kaupþúninu, og eru menn þá skyldir til, ef hreppsnefnd ákveður svo, að setja slor og annan fiskúrgang í safngryfjur eða safnkassa þessa, ef þeir eigi nota það sjálfir.

80. gr.

Áburð og annað slíkt, sem óþef leggur af, má aðeins flytja um göturnar í lokuðum vögnum, vel þéttum. Má eigi fylla þá svo, að úr þeim hrynji, á meðan á flutningnum stendur.

81. gr.

Sorphauga, áburðarhauga, salerni, forir eða því um líkt, má ekki hafa í nánd við götur, stræti eða svæði, sem almenningur fer um, nema í gryfjum nægilega byrgðum, og skal þá hafa til þess leyfi heilbrigðisnefndar.

82. gr.

91

Á húshliðum eða göflum, sem vita að götum, strætum eða torgum, má ekki hengja á nagla, eða festa á annan hátt neinskonar fiskiföng eða annað, sem óþrífnaður er að eða óþefur, og ekki má heldur hafa fisktrönur á almannafæri.

20. júlí

83. gr.

Í opin ræsi má ekki kasta neinu því, sem óhollustu getur valdið, eða stiflað rennurnar.

ÞRIÐJI ÞÁTTUR
Almenn ákvæði.

XIV. KAFLI

Um staðgildi samþykktarinnar og hvernig henni skuli beitt.

84. gr.

Samþykkt þessi gildir fyrir lögsagnarumdæmi Mýrasýslu. Þó gilda ákvæði II. þáttar aðeins um Borgarneshrepp.

85. gr.

Hreppstjórar skulu, hver í sínum hreppi, hafa gætur á að fyrirmælum samþykktar þessarar sé hlýtt, og ástunda að koma í veg fyrir brot á henni.

Komist hreppstjóri að því, að brot sé framið, skal hann jafnskjótt kynna sér málavöxtu, og senda lögreglustjóra skýrslu um málið án tafar.

XV. KAFLI

Um hegningarákvæði, kostnað o. fl.

86. gr.

Með mál, sem rísa út af brotum á samþykkt þessari, skal farið sem almenn lögreglumál.

87. gr.

Brot gegn samþykkt þessari varða sektum allt að 1000 krónum, ef ekki liggur við þyngri refsing að lögum.

Ef kenna má yfirsjón, er barn yngra en 14 ára drýgir, skorti á hæfilegri umsjón foreldra eða annara, sem barninu ganga í foreldra stað, þá skal refsa þeim fyrir yfirsjónina, en ekki barninu.

Hagnaður sá, er sökudólgur kann að hafa haft af broti sínu og enginn einstakur maður á tilkall til, skal upptækur ger og renna auk sekta í sveitarsjóð þess hrepps, þar sem brot er framið. Nú hefir maður drýgt brot í fleirum en einum hreppi, sem refsað er fyrir í sama máli, og rennur þá sekt hans og upptækur hagnaður í sýslusjóð.

88. gr.

Ef einhver lætur það ógert, sem er skylda hans skv. samþykkt þessari eða fyrirskipunum lögreglustjóra samkvæmt henni, getur lögreglustjóri látið framkvæma það. Kostnað við þetta og kostnað, sem leiðir af þeim ráðstöfunum, sem lögreglustjóri gerir, eða lætur gera til að hindra brot gegn samþykktinni, greiðir sveitarsjóður þess hrepps, þar sem ráðstöfunin er framkvæmd, en skyldur er hinn seki að endurgreiða kostnaðinn að fullu.

91

20. júlí

89. gr.

Kostnaður, sem leiðir af samþykkt þessari, og ekki verður krafizt af einstökum mönnum, greiðist úr sveitarsjóði þess hrepps, þar sem til hefir verið kostað. Leiði kostnað af ráðstöfunum, er varða lögsagnarumdæmið í heild, greiðist hann úr sýslusjóði.

Lögreglusamþykkt þessi staðfestist hér með samkvæmt lögum nr. 107 frá 8. maí 1935, um lögreglusamþykktir utan kaupstaðanna, til þess að öðlast gildi þegar í stað, og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Í dóms- og kirkjumálaráðuneytinu, 20. júlí 1938.

Hermann Jónasson.

Gústav A. Jónasson.

92

21. júlí

AUGLÝSING

um sölu og útflutning á ýmsum íslenskum afurðum.

Samkvæmt lögum nr. 10 1. febrúar 1936, um heimild fyrir ríkisstjórnina til íhlutunar um sölu og útflutning á ýmsum íslenskum afurðum, verða þeir, sem óska að selja eða flytja til útlanda sildarlýsi, þorskalýsi, sildarmjöl, fiskimjöl, beinamjöl, gærur, skinn eða ull, að fá til þess leyfi atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins.

Enn fremur verða þeir, sem óska að selja eða flytja til útlanda hrogn, harðfisk eða lax, að fá til þess leyfi fiskimálanefndar.

Umsóknunum skulu fylgja upplýsingar um verð vörunnar og til hvaða lands á að selja hana.

Útflutningur án leyfis samkvæmt framansögðu varðar sektum samkvæmt lögum.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 21. júlí 1938.

Skúli Guðmundsson.

Vígfús Einarsson.

93

26. júlí

Staðfesting konungs á skipulagsskrá fyrir Minningarsjóð Einars Helgasonar, garðræktarstjóra, útgefin á venjulegan hátt að mandatum af dómsmálaráðherra, 26. júlí 1938.

Skipulagsskráin er þannig:

SKIPULAGSSKRÁ

fyrir minningarsjóð Einars Helgasonar, garðræktarstjóra.

1. gr.

Sjóðurinn heitir: Minningarsjóður Einars Helgasonar, garðræktarstjóra.

2. gr.

Sjóður þessi er stofnaður með gjöfum frá einstökum mönnum og stofnunum til minningar um mikil og vel unnin störf Einars Helgasonar, garðræktarstjóra, í þágu garðræktarinnar í landinu.